

DELAVSKA POLITIKA

GLASILO SOCIALISTIČNE STRANKE JUGOSLAVIJE.

<p>Uredništvo je v Mariboru, Ruška cesta 5, poštni predal 22. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uprava: Maribor, Ruška cesta 5, poštni predal 22. Ljubljana VII, Zadržni dom.</p>	<p>Izhaja vsako sredo in soboto. Naročnina za državo SHS znaša mesečno 10 Din, za inozemstvo mesečno 15 Din.</p>	<p>Malih oglasov, ki služijo v posredovanje in socialne namene delavstva ter nameščencev, stane vsaka beseda 50 para. Dodelo tiskana beseda stane 1.— Din. Malih oglasov trgoveškega značaja, stane beseda 1.— Din. V oglasnem delu stane pečetna enostolpna vrsta 1.50 D. Pri večjem številu objav popust. Čekovni račun: 14.335. — Reklamacije se ne frankirajo.</p>
Štev. 92.	Sobota 17. novembra 1928.	Leto III.

K oblastnemu strankinemu zboru ljubljanske oblasti.

V nedeljo se vrši oblastni strankin zbor za ljubljansko oblast v Ljubljani. Prihiteli bodo delegati z gorenjskih Jesenic, iz Kočevja in tužnih Trbovelj.

Pregledali bodo svoje vrste in iskali potov, po katerih naj vodijo naše delavsko gibanje do čimvečjih uspehov. Mariborski oblastni zbor

nam je pokazal, da smo sicer majhni, a vendar zdravi in čili in da neprestano rastemo. V tem tudi ljubljanski zbor ne bo zaostajal.

Želimo mu največ uspeha v delu za splošen dvig našega gibanja, v delu za socializem.

Pozdravljeni!

Za razpis volitev v mežiški občini.

Dr. Korošec je končno odgovoril na interpelacijo sohr. Petejana o razpisu volitev v mežiški občini, kjer gospodari še vedno komisariat. Odgovor predsednika vlade je bil tak, kakor smo ga pri njem že vajeni: vse je v redu, vse se vrši po zakonu, tudi to, da znašajo potni stroški komisarja toliko, kot županska plača! Sploh je po mnenju predsednika vlade tudi število občinskih komisariatov smešno mini-

malno: komaj 24 jih je v celi državi... Bum!

Sohr. Petejan je takoj reagiral na navedbe predsednika vlade in je tudi ostala opozicija živahno protestirala — pa je pokorna vladna večina odklonila Petejanov predlog, misleč, da je s tem vse v redu. Pa ni. Občinske volitve v Mežici se bodo morale razpisati, naj je vladi všeč ali ne!

Izjave dr. Korošča glede sporazuma.

Ministrski predsednik dr. Korošec se baha, da posredovanje inž. Savčiča za sporazum dobro kaže. Tako je povedal Savčič časnikarjem.

V imenu koaliranih strank pa je povedal ministrski predsednik, da so tudi vladne stranke za nove volitve, toda žele, da se prej ugotovi volilni program. Vlada meni, da bi bila najlepša parola za volitve narodna koncentracija, s katero naj bi delala tudi kmetsko-demokratska koalicija. Nevtalna vlada se ne da izvesti, ker ne bi nudila garancij, da bi skupščina bila kos svojim nalogam.

Dalje pravi, če bi na podlagi sedanje ustave sporazum ne bil mogoč, je vladna koalicija tudi za revizijo ustave, toda le sukcesivno in kakor določa ustava. Da se izprememba ustave omogoči, se je pa treba prej načelno zediniti glede revizije in dobiti tripetinsko večino zanjo. Zediniti se je treba glede bistva izprememb, podrobnosti pa prepustiti parlamentu. Vsekakor pa morajo izpremembe ustave imeti namen, konsolidirati državo. Vlada tudi ni nasprotna temu, če se parlament izpremeni v gospodarski parlament. Istotako je pripravljena na opustitev centralističnega sistema in je za uresničenje avtonomije in decentralizacije, pri čemer edinstvenost države ne sme priti v nevarnost.

Te dr. Koroščeve »misli« se popolnoma ujemajo, vsaj kolikor so objavljene, z mnenji demokrata Davidoviča, Ali tem besedam, ki dajo najširše koncesije opoziciji, ne moremo verovati, ker ne vsebujejo prav nobenih konkretnih predlogov in niti ne inicijativ. Vsako obljubo, vsak pristanek spremlja kopica pogojev, ka-

teri dokazujejo, da obljube niso srčen izraz režimovcev, ampak le besede, ki postavljajo teze in pogoje, katerih ni mogoče izvesti, dokler se bodo razne stranke prodajale režimskim klikam.

Smešne so take obljube. Vsaj vendar poznamo politične razmere v državi. Odkar obstoji država, je slovelo vladanje na politični korupciji. Dokler stranke ne prebode te slabosti in si ustvarijo jasen pogled na pravo formo edinstvene demokratične države, so takele besede samo Blažev žegen in — varanje javnosti.

Načrt, pravzaprav besede, dr. Korošča tudi niso demokratičnega značaja. Sedanja narodna skupščina je okužena s strastmi in neiskrenostjo. Kako naj te stranke, te režimske in opozicijske stranke obravnavajo take politične probleme, če so pa na obeh straneh nabite subjektivnih predsodkov? Kako? Kje so tukaj še kakšni skupni interesi?

Ni jih!

Resnica je, da ima ustava precej trde določbe glede izpremembe. Zato pa tudi sedanja zbornica ni poklicana, da bi o teh vprašanih sklepala in tudi ne stranke, ki so bile voljene v sedanjo skupščino. **Predvsem je treba tu, da se razpusti sedanja narodna skupščina, ter izvoli nova svobodna in z izrecnim postulatoma, da takoj ukrene, kar je potrebno za revizijo ustave in sklicanje konstituyente.**

To edino bi bil tudi pravi volilni program, ki bi odgovorjal demokraciji.

Ali žal, gospodje tega nočejo uvideti, ker hočejo še nekaj časa v kalnem ribariti.

Nova smer in krščanski socialisti.

Socialna demokracija je pokazala tam, kjer je prišla do veljave, z dejstvi, da je s kapitalizmom tesno zvezana.

»Ogenj«, št. 11, leto 1928.

S tem edinim stavkom nas je odpravil pisec uvodnega članka zadnjega »Ognja«, ko razmotriva, sicer precej na dolgo, krizo človeške povojne duševnosti. Članek sam

na sebi dovolj točno analizira današnje vrenje. Toda njegovi zaključki pa kažejo, da ni dolgo tega, odkar je njegov pisec še sam veroyal meščanskim strankam in ne pozna niti ideologije, niti strukture marksističnih strank.

Kako bi sicer obravnaval naše gibanje in našo notranjo krizo vzpo-

redno s krizo meščanskih strank. Točno je, da izvira kriza meščanskih strank in njihovih institucij, ker so zgubile mase vero v njihove voditelje in to pred vsem zato, ker eno govore, drugo delajo, ker so nazadnjaški in okosteneeli in nimajo smisla za nova fundamentalna naziranja in nesposobni zajeti novo svetovno tvorbo.

Očitati socialističnim voditeljem slabo moralo in to v času, ko je to gibanje po večini še v apostolski fazi, je najmanj — neokusno.

Ali ve pisec za one gore mrličev in armade jetnikov, ki jih je žrtvovalo naše gibanje zadnjih 30 let baš zato, da se je pričela ustvarjati nova tvorba, katere starokopitni meščarski politiki več ne dumejo? Ali ve, da je baš naše gibanje med svetovno vojno bilo dobesedno udušeno v krvi in solzah?! Ali dvomi o visoki moralni kvaliteti sedaj prvega socialističnega vodje, ki je v obupu nad prevelikim gorjem — obsojajoč sicer individualne čine — vendar zgrabil za revolver in ustrelil bivšega avstrijskega ministrskega predsednika? Ali je gibanje, ki je rodilo Matteottija, Debsa in Jean Jauresa in desetisoče svetlih mučnikov, ki ginevajo po italijanskih, ruskih, romunskih in drugih ječah v resnici gibanje nemoralno kvalificiranih voditeljev? In še celo v naši Sloveniji, ki od reformacijskih časov sicer ni dajala herojev, bi našli in bomo našli, če bo treba, dovolj Erzenovih posnemalcev.

Tista nemška socialna demokracija, ki je s takim elanom in ne brez nevarnosti, v par dneh udušila Kappov vojaški puč in ki se ni strahila niti razcepa svoje divne organizacije, ko je bilo treba tudi na levo, včasih v pouličnih bojih braniti princip demokracije, ta stranka naj nima morale in njeni voditelji naj bi bili navadni privesek buržuazije zato, ker niso mogli preprečiti takoj zgradbe ene same vojne križarke??

Kakšna plehka budalost!

Ostanimo pri nemškem zgledu! Nič ne tajim, da je veliko pristašev nemške socialne demokracije v resnici vznevoljenih nad gradbo križarke. Kak tisoč jih tudi lahko prestopi h komunistom, dokler ne zvedo, da je Rusija pod komunističnim vodstvom zgradila še vse drugačne moralne naprave. To bodo storili oni, ki jih socialistični kader še ni utegnul z besedo in

tiskom prekvasiti. Toda organizirani pristaši stranke bodo pa prej ali slej morali odgovoriti na vprašanje, s kakimi sredstvi naj se brani že polsocialistična Nemčija pred zunanjim, do zob oboroženim fašizmom? Ali naj postane država, ki plove s polno paro v absolutno socialistično oblast, res nekega dne plen kapitalističnih in fašističnih band? Ali si predstavlja članar socialistično državo takoj prvi dan brez policije in žandarmarije? Ali misli, da se ne bodo še dolgo pojavljali ljudje z večjimi apetiti, kakor imajo želodce in bodo prežali na vsako priliko, da upostavijo zopet stari režim? Ali misli, da bodo pri takih svojih stremljenjih zbirali v sredstvih?

Socialistično gibanje preživlja krizo. Toda ne krizo svojih načel, temveč krizo prilagodevanja programatičnih postulatov na živo življenje. Naša kriza je v naši pedagogiki. Težko je silne mase, ki jih je zbrala pod rdeče zastave le skupna boč, privesti k pozitivnemu delu, ki je silovito komplicirano in zahteva tako ogromnega znanja.

Nič ne tajim, da je nekaj krivde tudi na nas, ko smo posvetili velikokrat vso energijo agitaciji, nismo pa dovolj skrbeli za prosvetevanje proletarskih mas.

Toda kdo ima pravico nam to očitati? Nismo imeli ne časa ne sredstev, da se sami izobrazimo in poglobimo. Ogromna večina intelektualcev se je pa bala naših zamazanih srca. Pa tudi sicer se ne moreš naučiti upravljati občine, oblasti ali države iz knjig. Iz njih lahko dobiš nekaj fundamentalne splošne izobrazbe, toda vladati se naučiš pri vladanju, kakor plavanja šele v vodi. Neizbežno so napake, toda one so življenje.

Če bi članar naše gibanje poznal, bi pa vedel, da to krizo hitro prebolevamo. Vsaj neprimerno hitreje, kakor so jo druga velika gibanja, tako n. pr. krščanstvo, ki polnih 2000 let ni našlo samega sebe in so se kaplani raznih verskih struj kar s palicami pobijali.

Kar se tiče vaše tolažbe, da boste končno prevzeli krščanski socialistično vodstvo nove družbe v svoje roke, sem prepričan, da instinktivno sami slutite, da ne bo nič iz tega. Kar vas je dobrih, spadate k nam, da vam vcepimo poguma za razredni boj — drugo bo pa slana vzela!

F. Svetek.

Glasilo česke socialne demokracije o SSJ.

V Plznu izdaja češkoslovaška socialna demokratska stranka med tamošnjim delavstvom izredno razširjen in dobro urejevan dnevnik »Nova Doba«, ki ga vodi šefredakter s. Jospir Jiroud. Slednji se živahno zanima za jugoslovanske razmere, ki jih temeljito pozna in tudi često piše o njih. Prejšnji teden je objavil sodrug Jiroud v št. 305 »Nove Dobe« z dne 2. novembra uvodnik »Nevarnost za socialistično stranko v Jugoslaviji«, ki ga radi njegove zanimivosti prinašamo v prevodu.

Sodrug S. Jiroud izvaja:

»Naši sodrugi v Jugoslaviji, v kolikor smo njih gibanje v celoti zasledovali, so delali vedno eno veliko napako: vedno so mnogo preveč teoretizirali, vedno so premnogo časa posvečali učenim debatom o taktiki,

medtem pa so dosledno zanemarjali praktično delo, hoditi me ljudstvo, vzbujati ga, agitirati, ustanavljati nove organizacije. Zato je tudi socialistično dibanje v Jugoslaviji majhno in se skoro izgubi napram velikim in močnim meščanskim strankam. In vendar, kako velike naloge, mnogo večje kot kje drugje, ima pred seboj socializem na Balkanu! Je pa velika napaka v tem, da uloge socializma na Balkanu ne razumejo oni, ki bi zo morali v prvi vrsti umeti, to je delavstvo in tudi oni, ki delavstvo vodijo. Sodrugi v Jugoslaviji začenaajo stranko graditi ravno narobe. Organizacij je malo; oni, ki so v njih, so vznevoljeni vsled večnih sporov o taktiki, kakor da bi bilo kdo ve koliko odvisno od taktike stranke, ki ima v Narodni skupščini edinega po-

Palmerstone

duble, velure, pletenine, krzna sploh vse zimske oblačilne predmete kupite najceneje pri tvrdki

L. Ornik, Maribor
Koroška c. 9 - tudi na obroke

slanca. Sodrugi v Jugoslaviji, najsi so v stranki ali opoziciji, bi se morali najprej brigati za okrepitev stranke, in šele potem, ko bi bila stranka močna, ko bi nekaj pomenila, imela moč in silo, bi naj sklepali o taktiki in nadaljnem postopanju. Toda z učenimi spori o nekaki teoretični tezi se ne koristi ne stranki in ne delavstvu.»

Leon Trocki:

Resnični položaj v Rusiji.

Ob enajsti obletnici sovjetske Rusije je izšla v Nemčiji 286 strani obsegajoča knjiga pod gornjim naslovom. Za Leninom prvi najpriljubljenejši voditelj ruske revolucije, Trocki, je iz svojega sibirskega prognanstva vtihotapil rokopis tega dela v Nemčijo. Mož, ki je rešil boljševike z rdečo armado, ne sme ob 11-letnici revolucije izdajati svojih knjig v Rusiji, temveč jih mora vtihotapljati v Evropo, kakor so to delali revolucionarji por carskim režimom. V današnji Rusiji je torej tiskovna svoboda še bolj omejena, kakor v Jugoslaviji, ki ima s svojo črno reakcijo konkurenta kvečjemu še v fašistovski Italiji in bojarski Rumuniji. Že samo to dejstvo je najstrašnejša obtožba in obsodba današnjega režima v Rusiji.

Nam je težko, da moramo kaj takega ugotoviti enajst let po padcu caristične vlade. Kajti mi smo za rusko revolucijo in vemo, da bi bilo danes svetovno razmerje sil mnogo slabše za proletarijat, če bi Rusijo vladal še vedno car. Ravno zato, ker smo za revolucijo, ki naj da ruske mu človeku svobodo, drugim pa moralno oporo, obžalujemo, da boljševiški generali tako slabo vodijo Rusijo, da utegnejo zaigrati revolucijo. S svojimi neumnostmi so boljševiki že itak izgubili 90 odstotkov onega ugleda in zaupanja, ki so ga imeli takoj po revoluciji pod Leninom. S tem pa, kar sedaj delajo, utegnejo v množicah omajati vero v socializem sploh, če ne bomo socialisti pravočasno, pogumno in jasno povedali, da je ta boljševizem le izrodek socializma. Naša kritika je torej dobrohotna in v interesu socializma. Naši dekalisti so nas vedno napadali, da smo v zvezi z buržuazijo če smo povedali, da to ali ono ni v Rusiji prav.

V svojih nadaljnjih izjavah citira s. Jiroud proglas strankinega pokrajinskega načelstva za Slovenijo, ki je izšel v štev. »Delavske Politike« pod naslovom »Za enotnost in neodvisnost Socialistične Stranke Jugoslavije«. In nato zaključuje:

»Situacija, v kateri je sedaj Socialistična stranka, je precej nevarna in ogroža enotnost stranke. Morada se da spor še v zadnjem hipu izravnati, in enotnost stranke bo ohranjena. Sploh je razvoj jugoslovanskega socialističnega gibanja po vojni precej težaven. Stranka je bila najprej močna, silna in krasna, po vojni razbita od komunistov. Sedaj, ko se je začela stranka zopet zbirati in krepiti, pa jo ogrožajo ti nesrečni spori o taktiki. Zato popolnoma umevamo, če socialističen list »Delavska Politika« poziva delavstvo, naj z vsemi močmi brani enotnost socialističnega delavskega gibanja v Jugoslaviji.«

Tako gleda na naše gibanje odličen naš prijatelj v delavskem centru, veleindustrijskem mestu Plznu na Češkem. Mi bi ob tej priliki želeli, da se češka socialna demokratska stranka tudi sicer zanima za naše gibanje in da pride do ožjih stikov z nami, ki jih dospelj pogrešamo, ker jih skoraj da sploh ni in to ne po naši krivdi.

Sedaj bomo dali besedo voditelju ruske revolucije Trockemu. Ali bodo dekalisti tudi njega osumili zveze z buržuazijo? Vseeno, kaj porečejo, Delavci si bodo ustvarili svojo sodbo.

1. Nova buržuazija.

Trocki govori najprej, kako nesramno so izključili njega in tovariše iz stranke. (O tem bomo kasneje pisali.) Nato pa pravi:

»Režim zatiranja stranke (boljševiške, op. ur.) izvira neizogibno iz celokupne politike teh voditeljev. Za hrptom ekstremnih birokratov stoji probujajoča se nova buržuazija, za hrptom te pa svetovna buržuazija. Vse te sile tišče proletarskega borca in ga ovirajo, da dvigne glavo

ali da odpre svoja usta. Čim bolj se politika centralnega odbora (boljševiške stranke, op. ur.) oddaljuje od poti proletarskega razreda, tem bolj je prisiljena, da vsiljuje to politiko z metodami zatiranja stranke. Svetovna in domača buržuazija — domača seveda ne v tako nesramni meri — skupno pritiskata proti diktaturi proletarijata in njenim prvoboriteljem. Oni elementi v delavskem razredu in stranki, ki so najprej občutili grozno nevarnost in ki so o njej govorili — resnično revolucionarni, odločni, dalekovidni in neupogljivi prvoboritelji delavskega razreda — vsi ti so danes v vrstah opozicije. Te vrste se polnijo tako v naši stranki, kot v vsej internacionali.« (Stran 15. in 16. knjige Leo Trocki »Resnični položaj v Rusiji«.)

Za to svojo strahovito obtožbo proti današnji Stalin-Buharinovi vladi navaja Trocki dokaze, na katere še pridemo. Nato Trocki nadaljuje:

»Neposredna naloga, ki si jo je stavil Stalin, je razkol stranke, odstranitev opozicije, privaditi stranko na metode obsodb.

Fašistovske bande

za izžvižgavanje, pretepanje, obmetavanje s knjigami in kamenjem,

ječe,

— tu se je za trenutek Stalinov režim zaustavil na svoji poti, toda smer je začrtana. In mi ponavljamo te fašistovske metode so samo slepo in nezavestno izpolnjevanje socialnih ukazov drugih razredov. Namen je,

Ofenziva kapitala.

Povsod, pa naj se ozremo na katerokoli stran, povsod nastopa kapitalizem z vso brezobzirnostjo, z metodami, ki spominjajo na dobo suženjstva v ameriških državah.

Delavec mora garati, gladovati, prebivati v luknjah in nesnaži in biti vedno pripravjen, da zadosti volji svojega delodajalca, ki mu hoče biti tudi ob enem neomejen gospodar.

Delavec ne sme zahtevati zvišanja mezd, ne sme se ravnati po zakonu o zaščiti delavcev. Na izstradane otroke in ženo se ne sme ozirati, nego delati kolikor največ more za tisto mezidico, ki je komaj za kruh 10 dni v mesecu, a 20 dni pa ni treba jesti.

Razmere v opekarji Derwuschek v Lajtersperku pri Mariboru so takšne, da je organizacija zahtevala zvišanje mezd, da se vsaj nekoliko pomore delavcem in njih družinam.

Derwuschek pa trdi, da so to zahteve po ogromnih mezdah in ta zahteva onemogočuje mirno delovanje. Po njegovem je mirno delovanje, če delavec gladije in gara, kakor sužnej, brez vseh pravic in zahtev.

Izdelujemo

najboljše strapacne in cestne čevlje

držimo

na zalogi vse dolžine in širine

imamo

pri najboljši kvaliteti najnižje cene

prosimo

da nas obiščete, ne da ste prisiljeni kaj kupiti

našli nas bodete

KARO, MARIBOR, KOROŠKA CESTA 19

člane opozicije izključiti in če le mogoče z obsodbo odstraniti. Že čujemo glasove: »Tisoč jih bomo izključili in

sto postrelili,

potem imamo mir v stranki.« (Najslabši elementi, ki jih je pokvarila moč, zaslepilo birokratsko sovraštvo, pripravljajo z vso silo termidor — to je

uničenje revolucije.

Zato rabijo dve stranki . . . Mi odkrito pravimo stranki: diktatura proletarijata je v nevarnosti.« (Stran 16. spodaj in 17. zgoraj.)

(Dalje prihodnjič.)

Okrožnica, ki jo je izdal, je tako značilna, da jo objavljamo dobesečno in naj si jo vsak prečita in pregleda. Videl bo, kako kapitalist misli in dela. Evo:

Mojim delavcem!

Ni moje načelo. Vam skrajšati zaslužek, pač pa ne utegnem plačevati mezde, katere z ozirom na ogromni padec cen operskih izdelkov ogrožajo nadaljno obratovanje. Jaz ne trpim nobene organizacije, ne trpim plačanih sovražnikov in tudi mi ni treba, da nadaljujem obratovanje. Kdor hoče biti dostojen in hoče zastopati moj prosep, najde pri meni vedno zaslužek in delo. Kdor pa je nezadovoljen, naj si išče drugod službo. Letošnje mezde ne morem plačati pod nobenim pogojem in Vam vsled tega naznanjam, da bodem v spomladi leta 1929 plačal one mezde, katere sem plačal prej, ko ste se organiziral. Ako pečari nočejo pristati na Din 45.— od 1000 komadov, bodem iste iz obrata izločil, kar dobim zadostno število delavcev, ki bodo delali za mezdo iz leta 1927.

Vaša organizacija zahteva samo ogromne mezde in onemogočuje mirno delovanje z Vašim delodajalcem in da je tako razmerje nevzdržljivo, mora vsak pameten človek spoznati. Vi ste zgubili vsako spoštovanje pred Vašim delodajalcem in mislite, da leži cela situacija v Vaših rokah, kar je nesmišl od Vas, ker povsod mora biti gospodar in sluga.

LEO SILA:

Človek mrtvaških lobanj.

Kronika raztrganih duš. 64

Prazna se ni smela vrniti domov, sicer je pela mačehina šiba. Tudi očeta so že poklicali k vojakom. Sami smo bili. Mačeha, brat in jaz. Takrat je zahajal k nam delavec Mrak. Odpustili so ga iz vojske, sedaj je že mrtev; pil je kot živina, k nam pa je hodil na hrano. Nikogar ni imel, zato je hodil k nam in oče ga je prosil, naj mu skrbi za rodino, kolikor more. Jaz sem se ga vedno bala. Včasih se več dni ni obril, da je bil kosmat in strašen kot pravljčni medved iz mojih sanj. Včasih je bil prijazen, da nama je prinesel sladkorja, drugič je bil tih in mrkogled, tretjič je bil pijan. Po nedeljah popoldne naju je mačeha vedno poslala k reki, da sva se tam lahko igrala. Določila je uro, kdaj sva morala priti domov in midva se tudi nikoli nisva prej vrnila. Papirnat ladjice sva spuščala, najdeno steklo sva imela za bisere. Kot se pač otroci že igrajo. Nekoč pa sva pozabila lopatico doma. Kasno sva se spomnila nanjo in žal nama je bilo, zakaj, mama je navadno odšla z doma in vzela ključ s seboj.

»Kaj pa če ravno danes ni šla nikamor?« sva menila in odhitela sem dovom gledat. Vrata niso bila zaklenjena. Stopim v predsobico — saj ni sobica — hodnik s straniščem je — nato naglo odprem vrata v naše stanovanje in ostrmim. V postelji žala, bežala, kolikor so me nesle pete . . . V štiridana ne razumem ničesar; mačeha se je nekaj obregnila, jaz pa sem naglo vzela lopatico in zbežala, bežala, kolikor so ne nesle pete . . . V štiri-

najsto leto sem že šla in ob reki, med starejšimi dekleti, sem že izvedela vse. Tako sem dobro razumela, kaj se je zgodilo in takrat sem mislila prvič, da bi skočila v vodo . . . Toda zaradi očeta nisem storila tega. Ko je prišel iz vojne, so mu sicer ljudje nekaj namigavali, da je bila razprtija v hiši, toda on ni za kreg. Poleglo se je in pozabilo. Pozabila pa ni Sonja in v spominu ji je kot nekaj strašnega, odvratnega . . .

Skupaj z Mrakom sva se peljala na deželo. To se je zgodilo večkrat, ker v mestu ni bilo dobiti vedno moke in kruha. Takrat sva nakupila mnogo in dobro in med potjo do železnice me je peljal v krčmo. Vroče je bilo in vino, naglo izpito, mu je hitro stopilo v glavo. Ponujal je tudi meni, ljubkaval se je z menoj in zelo prijazen je bil. Meni pa se je studil. Vso pot do tistega gozda me je hotel poljubljati kot svojega otroka — jaz pa sem se brnila na vso moč. Odnehal je in ko sva stopila v gozd, sem si oddahnila. Nenadoma pa se je sredi gozda ustavil, odložil nahrbtnik (vsega se spominjam do pičice) in rekel: »Opočijva si malo. Vroče je. Do vlaka je časa še dovolj.« Ubogala sem in odložila tudi jaz.

»Sem sedi! No, sem sedi in se me nikar ne boji!« Jaz pa sem se ga bala že ves čas. Kljub temu sem sedla, ker sem se bala, da ga ne razsrdim sicer še bolj. Najprej me je stisnil k sebi, nato me je pograbil s svojimi koščenimi rokami in zgodilo se je . . .

Obležala sem kot mrtva. Vse me je bolelo. Še danes čutim. Grozil mi je, da me ubije, če komu povem. Toda jaz nisem povedala nikomur. Ne samo iz strahu pred njim nisem o tem govorila, zaradi

sebe nisem tega storila, ker me je bilo sram in ker je vse to ostalo kot pošastna vizija v meni . . . Vlak je bil prenatrpan. Zato sem sedla na zadnjo stopnico. Ni se brigal zame. Mogoče si je celo želel, da me ob kakem ovinku spodnese in razbije . . . Pa me ni. (Zakaj me ni?) Življenje se mi stidi, vsi ljudje so mi včasih zoprni. V nobeno lepo besedo ne morem verjeti nič . . . Vse je ubito v meni, vse umorjeno. Večkrat sem si že hotela vzeti življenje, pa me vedno ustavi neumna misel: »Saj bo minilo . . . Saj boš pozabila, saj boš prišla iz teh štirih sten ven, v prostranstvo, v lepo življenje . . .« Tako otročja, neumna sem včasih zaradi hrepenjenja, ki me muči in drži pri življenju. Toda to ne bo dolgo. Jaz vem danes, da je vse zastoj da čakam samo trenutka, ko se enkrat za vselej odločim . . . In Ti, Leo, si mi ga sedaj spet odložil, samo podaljšal si pot do njega, preprečiti ga ne boš mogel . . . Včasih sicer pozabim za trenutek, toda najmanjša stvar, ki me zadene, me vedno znova pahne v obup nazaj.

Vem, da nocoj pišem smrtno obsodbo najine ljubezni. Toda, Leo, dragi, ljubljeni, saj je ne pišem jaz. Nekaj je, kar je močnejše od mene in Tebe in ono mi narekuje to pismo.

Pravijo, da sem lepa in ošabna. Poznam take moške besede. Več jih je že bilo, ki so hodili k nam, ki so me hoteli objemati zato, da bi me potem dobili. Toda jaz ne verjamem slinastim besedam. Sama pohotnost je v njih . . .

O, kako mrim v svoje telo . . .

Včasih pa me prevzame strašna strast. Opila bi se in hotela izživeti v eni sami noči, v enem samem trenutku.

Kdor bode izstopil iz organizacije in bo delal za mezo iz leta 1927, tega bom zaposlil, na vse druge se ob koncu obratovanja ne bom oziral.

Uspeh, ki ste ga z Vašo organizacijo dosegli, ali hočete še pozneje doseči, je ne stvar, ker več kakor mora delodajalec plačevati, nihče ne more od njega zahtevati, da dela delodajalec samo za svoje organizirane delavce in da se pusti vrhu tega od tistih šikanirati. Vaša organizacija, ki niti ne upošteva Vašega delodajalca, veliko zahteva in malo stori, utegne Vam več škodovati kakor koristiti. Jaz bom moje delavce sam organiziral in Vi boste zadovoljni.

Kollerung 1929.

Minimalleistung 160 Wagerl voll aufgelegt oder 65 m³ in 10 Arbeitsstunden wie 1927/28; 3 Aufhacker pro Stunde Din 3.25, zusammen Din 97.50; 6 Auflader pro Stun-

de Din 3.—, zusammen Din 180.—; 4 Kippwagerlfahrer pro Stunde Din 2.75, zusammen Din 110.—; 2 Einrahmer pro Stunde Din 3.25, zusammen Din 65.—; 1 Mischer pro Stunde Din 2.50, zusammen Din 25.—; 5 Wagerlfahrer pro Stunde Din 2.25, zusammen Din 112.50; 8 Alerinnen pro Stunde 2.—, zusammen Din 16.—. 30 Leute zusammen Din 775.—. Din 12.— pro m³.

Mehr Leistung mehr Verdienst, weniger Leistung weniger Verdienst!

Derwuschek, l. r.

Ta okrožnica je dokaz, da je edina rešitev in zaščita delavca močna, razredna, strokovna organizacija. Zato naj bo odgovor raznim Derwuschekom, da se delavstvo strne v svoje strokovne organizacije.

Za zaščito privatnih nameščencev.

Zveza privatnih nameščencev Jugoslavije, podružnica v Ljubljani, je poslala klubu SSJ v občinskem svetu ljubljanskem, naslednjo vlogo:

»Veliki župan ljubljanske oblasti je dne 6. julija t. l. izdal naredbo, s katero je odredil čas odpiranja in zapiranja trgovskih in obrtnih obratov za ljubljansko oblast. Ta naredba je stopila v veljavo 14. julija t. l. z razglasitvijo v »Uradnem listu«.

V Ljubljani ima, kot pristojna oblast prve stopnje Mestni magistrat ljubljanski dolžnost, da izvede naredbo in izsleduje in kaznuje kršitelje naredbe po predpisih člena 26. naredbe.

V Ljubljani je naredba doživela skoraj popoln neuspeh. Velika večina trgovskih obratov, predvsem na periferiji, pa tudi v centru mesta, n. pr. na Starem trgu, predpise naredbe ignorira. Da je naredba doživela tak neuspeh, je krivo nepojmljivo popustljivo postopanje Mestnega magistrata pri izsledovanju in kaznovanju kršiteljev naredbe.

Ugotovili smo, da je Mestni magistrat na številne prijave policijskih organov poslal prijavljenim kršiteljem naredbe pismene opomine namesto da bi jih kaznoval z denarno globo, kakor to predpisuje naredba. Ze s tem svojim postopanjem je Mestni magistrat pri kršiteljih naredbe vzbudil vtis, da predpise naredbe ni vzeti resno in jim dal poguma za sabotažo iste.

Naša organizacija je po svojih članih ugotovila številne kršitve in isle Mesnemu magistratu z navedbo priči prijavila. Ni nam pa znan niti en slučaj, da bi se po naših prijavah postopalo, niti je bila kaka na prijavah navedena priča zaslišana. V zadnjem času pa, sodeč po izjavi uradnika obrtnega odseka Mestnega magistrata, g. Čehuna napram g. Joško Zemliču, načelniku pomočniškega zbora Gremija trgovcev, tudi na prijave policijskih organov ne postopa in sicer iz razloga, »ker bo sedanja naredba izmenjena«. Mestni magistrat s tem svojim postopanjem podeljuje nekako svojevoljno amnestijo vsem kršiteljem naredbe že kar vnaprej, še predno je prestopke dobro ugotovljen. S takim postopanjem ne samo da se ubija spoštovanje naredbe, temveč tudi vsako respektiranje zakonov sploh.

Protij takemu postopanju Mestnega magistrata najodločneje protestiramo in zahtevamo, da se v prizadetem odseku istega uvede red in spoštovanje, ter strogo izvajanje navedbenih predpisov in eventualno ugotovljenega krivca, ki je povzročil vse te propuste, da omalovaževanja navedbenih predpisov, najstrožje kaznuje.

Prosimo, da se našo pritožbo upošteva, saj je pri stvari zainteresiranih okrog 1400 trgovskih nameščencev v Ljubljani.

Dnevne novice.

Minister — terorist. Časopisje poroča: Minister za vere, Cvetković, je pristaš Vukičevićeve radikalne skupine. On je ob enem župan mesta Niš, v katerem imajo Vukičevići večino, medtem ko je vsa okolica v taboru glavnega radikalnega odbora in je tudi niška oblastna skupščina Vukičeviću nasprotna. Te dni pa pride minister Cvetković v Niš in se napoti k velikemu županu, kamor je pustil poklicati predsednika oblastne skupščine. Tu mu je kratkoma predložil demisijsko izjavo, s katero se predsednik odpoveduje svoji funkciji, v podpis: »Vsedi se, bre, in podpiši, če ne imam še druge sredstva, da te k temu prisilim!« ... Medtem je poslal slugo velikega župana, da pozove še oblastne poslance, katerim je dal v podpis izjavo, da zahtevajo demisijsko predsednika. Ko so protestirali, da kaj takega ni nikjer v zakonu, je kratko odvrnil: »Nema zakona!« Člani oblastne skupščine so se pritožili na notranje ministrstvo. — Pa naj reče še kdo, da imamo zakone. Imamo samo režimske in nerežimske stranke.

Posredovalec med Hrvatji in Srbi inž. Savčić je izjavil, da podrobnih pojasnil o dr. Koroščevih izjavah glede sporazuma ne more dati. To se pravi z drugimi besedami: Dr. Korošec je poslušal Savčića, ga zopet poslal v Zagreb, sam pa bo vprašal režimovce, kakšno uslugo še žele, da jim jo napravi. Brez načrta, »auf Befehl«, kakor delajo lakaji. Savčić dela baje za hrbtom opozicijskih strank.

Neodvisnost hrvaškega naroda. V Splitu je govoril podpredsednik radiceve stranke, Predavec, in izjavljal, da ni več govora o skupnem delovanju Srbov in Hrvatov v Narodni skupščini. Mogoče je le, da se Srbi

in Hrvati pobratijo in kot ljudje žive med seboj, če se doseže sporazum glede neodvisnosti hrvaškega naroda. Predavec je res radikalen. Iz njegovih besed pa vendar ni mogoče povzeti, kako si pravzaprav misli to neodvisnost. Izvajanja so megljena in preračunana na ušesa in čustvenost. Taka nejasna opozicijska politika pač ne more donesti pravih sadov, ki bi jih morala zahtevati prava demokracija. Radi bi že vendar enkrat čuli, kaj se skriva za vso lepo politično poezijo, pa ne moremo izluščiti nikaršnega jedra. To je slaba opozicija.

Kruta obsodba komunistov v Zagrebu. Jos. Bros je bil obsojen zaradi komunistične propagande na pet let ječe; Novoslčić na tri leta, ker je skrival brošure, Božiković, ker je dal obema komunistoma stanovanje. — Brrr, brrr.

Študentje v Ljubljani so se zopet navduševali za Jugoslavijo in za vojko proti Italiji. Koroščeva policija jih je za to šovinistično jugoslovanstvo s pendreki nabunkala po glavah. Mi proti takemu nasilju protestiramo. Če so ti študentje res tako navdušeni Jugoslavo, naj jih pri prvi demonstraciji vojska obkoli, naloži v vagono in pošlje s prvim vlakom v Macedonijo. Delavci in kmetje absolutno ne marajo vojske, pa morajo vseeno služiti vojake. Naj se odpokliče delavce in kmete in postavi na branik domovine meščanske sinčke. Če bi to napravili, bi bilo kmalu konec vojnega hujskaštva. Tega pa sveda kapitalistične vlade ne marajo.

Zeiss-Punktal Peteln, Maribor:

Besede tri,
so za oči!

Gosposka ulica 5.

Kako bi napravili Jugoslovane godne za Socijalistično stranko: Za eno leto bi bilo treba izdati in izvajati sledeče določbe:

Vsak Jugoslovan in Jugoslovanka mora kupiti in ob petih zjutraj izobesiti rdečo-modro-belo zastavico.

Vsakdo sme stopiti na ulico le v uniformi.

Vsak dan zjutraj: k maši za Jugoslavijo in odplačati 10 Din prostovoljnega davka »za utrditev« patriotizma.

Vsak večer ob šestih: kanonski strel, nakar spravijo vsi zastave pod streho do petih zjutraj, nato k večerni patriotski prireditvi. Čelade dol, stati v pozoru!

Izhajati smejo samo patriotske knjige in slike, ki si jih mora vsakdo kupiti. Izvzete so le knjige o zdravju in boleznih v domači hiši in hlevu.

Za popolno utrditev patriotizma se zapro vse državne meje. Nobeno bitje in nobeno blago ne sme iti preko meje ne v to, ne v ono smer.

Roditev otrok obvezna za vsakega državljana od 20. leta naprej.

Po enem letu pa razpisati svobodne volitve s parolo: ali za nacijonalizem in klerikalizem, ali pa za socializem.

Preveč pišk so baje pojedli. Vsled tega se je na zadnji seji ravnateljstva Okrožnega urada klerikalni podpredsednik Rojina lepo oproščal pred delegati, češ da je on s hčerko in sinom sicer res bil na Rabu, vendar je piške sam plačal, pa tudi ostale stroške je nosil sam. Le otroci so bili tam na stroške Okrožnega urada. Vse to je šele prišlo v javnost takrat, ko je nek delavec svojem delodajalcu očital, da zlorablja svoj položaj v Okrožnem uradu v svoj osebni prid.

Nov proračun za naslednje leto je bil v sredo sklenjen na seji Okrožnega urada. O tem je razpravljali plenem, ne da bi se bil proračun preje v kakem odseku študiral.

O delitvi Okrožnega urada na obe oblasti je bilo v sredo zopet govora na seji ravnateljstva. Izvoljen je bil svoj čas zato poseben odbor: ko so pa vsi znaki kazali, da se mariborskih zahtev ne da ovreči, je delo v tem odboru enostavno zaspalo. To se pravi, da se bo zahteva morala zopet ponoviti pred javnostjo.

Neverjetno drzno teptajo gospodje v Okrožnem uradu pravice svojih samonpravnih organov. Vse važnejše stvari, ki tangirajo zlasti gospodarsko stran socialne institucije, se skuhajo v predsedstvu, ki sestoji iz samih klerikalcev. Tako so n. pr. v Kranju organizirali te dni sanatorij, ne da bi bili sploh za to vprašali ravnateljstvo ali upravni odbor. Mi smo gotovo za ustanavljanje takih institucij, smo pa proti klerikalnemu skrivanju sklepov in preziranju odborov, ker vemo, da tam ni vedno vse v redu.

Grajski kino / Union kino

18. novembra 1928:

Kralj vseh kraljev

V Dev. Mar. v Polju! Jutri so občinske volitve v Dev. Mar. v Polju. Socijalistična stranka ima tam svojo kandidatno listo, ki je izbrala svoje kandidate iz srede delovnih ljudi, ki bodo res resno zastopali delavske in malokmetске interese. Ena glavnih zahtev je tudi meščanska šola. Socijalistična skrinjica je peta. Volite vsi vanjo. V tej občini mora priti naša beseda do zmage, ker smo v veliki večini.

Zgornja šiška pri Ljubljani. Jutri se vrše v Zgornji Šiški občinske volitve. Vsem sodrugom volilcem priporočamo, da volijo združeno delavsko listo. Edino ta lista je naša!

Boj avstrijske socialne demokracije za varstvo stanovanjskih najemnikov. Avstrijska vlada je predložila načrt zakona za poslabšanje stanovanjske zaščite. V odboru so socialisti zahtevali, da se sklepa o načrtu šele takrat, če bo država poskrbela za to, da se gradi potom občin ali za drug zadosti stanovanj, sicer pa ne. Končno je izjavil poslanec s. dr. Bauer, da socialni demokrati žele debate o stanovanjskem problemu. Če bi pa ne prišlo do nje, si pa mora večina že izbiti iz glave, da bi sedanji načrt postal zakon. Pokazali smo še enkrat pot za obravnavanje zakonskega načrta, če pa nas hočete prisiliti k boju, potem moramo predvsem ugotoviti, kdo nosi odgovornost za tak boj, eč nočete poslušati naše-

s počitkom vred je trajalo stvarjenje sveta, torej pomeni število 7 popolnost.

To je dokazano s 7 prednostmi, katere ima

Schicht
Terpentin=
Milo s svojimi prednostmi

ga apela, potem se boj mora vršiti in mi ga bomo vodili z vso energijo. — Velika stranka govori odločno in samozavestno, zato, ker je velika in načelna.

Pred volitvami predsednika republike v Avstriji. Avstrijskemu predsedniku republike dr. Hainischu potече poslovna doba. Prepričajo se že meščanske stranke, kdo bo njegov naslednik. Sedanje večinske stranke pa tudi delajo na to, da bi predsedniku republike dale več pravic in da bi se za njegovo volitev uvedlo ljudsko glasovanje. Sedaj volj predsednika zvezni parlament. Po novem načrtu naj bi predsednik pozval vlado in smel razpustiti parlament. Vlada bi mogla ostati le tedaj na vladi, če bi imela zaupanje parlamenta. Poslovno dobo predsednika bi radi podaljšali, da bi med tem izpremenili ustavo. Protij tem nameram se je socialna demokracija odločno uprla. Poslanec s. Seitz je izjavil, da je socialna demokracija načelno proti volitvi predsednika neposredno po ljudstvu, ker bi bila taka volitev nekaj carističnega in nevarna za demokracijo. — S tem bi se predsednik izvil iz vpliva parlamenta in postal večji ali manjši diktator nad parlamentom.

Izvoljeni predsednik Zedinjenih držav Hoover je poslal v Rusijo svojega prijatelja Deweya, da preštudira ruske razmere. Zedinjene države so že naložile milijonski kredit v ruski državni električni družbi. Dewey se bo prepričal, če je podana stabilnost ruske sovjetske vladavine ali ne. Amerika se ne boji komunistične propagande in bo najbrže sovjetsko Rusijo priznala, če dobi ugodna poročila za placiranje kapitala. Zedinjene države hočejo s tem izvajati svoj kapitalistični imperijalizem, in sicer v Rusiji, ker so tam najugodnejša tla tako z ozirom na politični položaj, kakor tudi na bogate vsakovrstne naravne zaklade.

V ladjedelnicah v Hamburgu in Bremenu stavka 50.000 ladjedelniških delavcev. Delo na 40.000 tonških preoceanjskih parnikih »Evropa« in »Bremen«, ki sta v gradnji, je tudi ustavljeno.

Parnik »Vestris«, last neke angleške paroplovne družbe, se je na poti iz Newyorka v Buenos Aires potopil. Utonilo je nad 120 oseb, med tem ko so se ostali rešili v čolne, kjer so jih čez več ur vse onemogle pobrale na pomoč prihitele ladje.

Bljuvanje Etne v Siciliji pojema. Zadnje bljuvanje Etne je uničilo nad 700 poslopij. Brez strehe je nad 5000 ljudi. Vrtovej bilo uničenih 1200 hektarov. Škoda znaša 120 milijonov lir.

4128 Din državnega dolga pride na vsakega prebivalca naše države.

Grozeča kriza nemškega parlamenta: Vzrok gradba oklopne križarke. Te dni se razpravlja v Reichs-

tagu o resoluciji socijalista s. Breitscheida, v kateri zahtevajo socijalisti, da se ustavi gradnja oklopne križarke, ki se je že pričela in za katero je bilo že votiranih devet milijonov mark. Ladja bi stala okrog 70 milijonov, pa ne bi Nemčiji nič koristila. Med tem pa nima vlada potrebnih sredstev za brezposelne. Socijalisti so priredili po celi državi nešteto shodov proti omenjeni gradbi, med tem ko večina meščanskih strank vztraja pri gradbi, ki je sicer po mirovni pogodbi dovoljena. Ako socijalistični predlog propade, bodo socijalisti najbrže izstopili iz vlade.

Mesto Plzen za zdravje občanov. V znanem industrijskem mestu Plznu županuje socijaldemokratski poslanec sodr. L. Pick. Mesto je znano po svojem ogromnem številu delavstva, ki je zaposleno v Škodovih tovarnah, kjer je nad 15.000 delavcev. Takšno mesto ima seve velike socialne naloge, katerih se Plzen pod vodstvom župana s. Picka tudi prav dobro zaveda. Pravkar je sklenila plzenska občina, da bo zgradila za svoje občane mestno kopalnico, ki bo odgovarjalo vsem modernim zdravstvenim potrebam in bo stalo 15 milijonov Kč. Bilo bi dobro, če bi se tudi naše občine malo bolj učile stvarnega socialnega dela, ki ga vrše češka mesta, ne pa da se samo v besedah navdušujejo za brate Čehoslovake.

119 spomenikov Masaryku. Ob priliki desetletnice proslave Čehoslovaške republike je bilo odkritih 119 spomenikov v čast prezidentu Masaryku. Tako zelo je priljubljen ta globoko socialno čuteč in delaven prezident Čehoslovaške republike med svojimi državljani.

Pazite pri nakupu čevljev na znamko

»KARO« na podplatih. Ti čevlji so si priborili dober glas radi svoje dobre kakovosti in prikladne mere. Prepričajte se enkrat o vseh prednostih »Karo« čevljev s poskusnim nakupom. »Karo«, Maribor, Koroška cesta 19.

Telovadci „Svobode“!

Telovadci glejte, po vseh krajih vžiga svobode se svetli žar, smeje se naproti v cvetnih gajih, vabi nas v zeleni gozdni čar!

Telovadci vkup! Halihalo!
Proč lenobe strup! Halihalo!
K solncu se obrača vsaka stvar!

Glejte kak' žarijo gôr vrhovi:
z njih se hočemo ozreti v dol!
Glejte cvetja kras v prirodi novi:
z vencí, petjem, gremo preko polj!

Kdor bi z nami rad, halihalo!
mora zgodaj vstati! Halihalo!
Vzdramimo zaspance naokoli!

Svoboda, naj nam doni iz grla,
svoboda, naj naše geslo bo!
Ta nam bo do sreče pot utrla,
v svobodi se tesno združimo!

Telovadci vsi! Halihalo!
V žilah rdeča kri! Halihalo!
Strumno urimo duha, telo!

(Note za en glas k tej pesmi se dobe pri DTE Maribor.)

Vestnik „Svobode“.

Podružnica »Svobode« v Guštanju priredi v nedeljo, dne 17. t. m. predavanje »Japonska«, na katero predavanje opozarjamo vso guštanjško delavstvo. Predavanje bodo spremljale lepe skioptične slike. Predavai bo s. Lovro Kuhar. Kraj in čas predavanja je razviden iz lepakov.

Maribor.

NARODNO GLEDALIŠČE.

Repertoar.

Petek, 16. nov. ob 20. uri: »Divji avtomobilist«. Gostovanje Dunajčanov.
Sobota, 17. nov. ob 20. uri: »Oblaki«. Ab. A. Premijera.
Nedelja, 18. nov. ob 15. uri: »On in njegova sestra«. — Ob 20. uri: »Ognjenik«. Znižane cene. Kuponi.

»Oblaki« na mariborskem odru. V soboto, 17. t. m., bo premijera efektne Kvapilove drame »Oblaki«. Po vprizoritvah nekaterih komedij bodo v lirskem nastrojenju pisani »Oblaki« zelo dobrodošli. Delo, ki se je pred leti vprizorilo na čeških in nemških odrih, je imelo izvanredno velik uspeh. V drami je mnogo lirčno-dramatskih scen, ki gledalca dobesedno ganejo. Glavni vlogi sta v rokah gđc. Kraljeve, ki bo igrala gled. igralko Zamanovo in g. Rakuša, ki bo podal semeniščnika. Župnika

igra g. Grom, njegovo sestro pa ga. Bukškova. Režira g. J. Kovič.

Seja občinskega sveta.

V četrtek, dne 15. oktobra, je imel mariborski občinski svet svojo redno sejo z zelo obsežnim dnevnim redom.

Seja se je pričela takoj po 18. uri. Galerija je bila polna poslušalcev, ki so več ur stoje trdno vztrajali, dokler jim ni župan namignil, da se odstranijo, ker se je ob 22. uri pričela tajna seja. Galerijo so tvorili po večini delavci, ki stanujejo v bivši dragonski jahalnici ter v hlevih iste vojašnice ter nestrpnost čakajo, kedaj bodo dograjena zasilna stanovanja, da bi se preselili. Ko je bilo govora o teh zasilnih stanovanjih, ki se še le sedaj z vsob naglico grade, so seveda zainteresirani na galeriji delali skromne opazke, na kar jim je župan pretil z izpraznitvijo galerije. — Po prečitaniu nekaterih poročil je župan prečital več predlogov. Prvi: protestni predlog, da se finančna direkcija v Mariboru ne ukine, ker bi bil s tem prizadet vsi »gospodarski krogi. Drugi predlog socijalističnega kluba, da se vložijo pri ministrstvu protest proti prevelikemu obdavčenju mestnega prebivalstva od strani oblastne skupščine. Ta predlog je bil brez debate z vsemi proti klerikalnimi — z izjemo dr. Jerovška — sprejet. Ostali klerikalci so bili v mučni situaciji, ker so v oblastni skupščini sami glasovali za omenjene davke. Socijalistični klub je predlagal popravo nekaterih posebno slabih cest. Sodrug Bahun je ustmeno predložil pritožbe prebivalstva v Meljskem okraju, kjer se je z novo regulacijo cest ter Počehovskega potoka zaprlo vse dohode k Dravi. Struga omenjenega potoka je do sedaj služila ribičem kot edini dohod k Dravi. Sedaj pa se je to strugo, ki je suha, ker je potok usmerjen drugam, odstopilo zavodu šolskih sester, ki ima tam svoje posestvo. Župan je odgovoril, da se sedaj ne da nič več narediti, ker so nune med tem že postale lastnik omenjenega javnega sveta, sicer da se lahko sklene, da mestna občina kupi drug svet za dohod k Dravi. S tem se bo treba še natančneje baviti.

Za danes se omejimo samo na to. Seja je bila dolga, dasi je šlo skoraj vse hitro in gladko z izjemo zadeve starega pokopališča v Koroškem predmestju, pri katerem so se živi duhovi silno razvneli za takozvano »pjeteto« do mrtvih. Razburjenje pa je prinesel v sejo pač zelo kasno došli oblastni predsednik dr. Leskovar, ki je očitno postal neprimeren za občinskega svetnika, odkar sedi na visokem konju oblastnega predsednika. Gospod je bil tako razburjen, da se je tresel po vsem životu. Njegov govor je bil huda provokacija za socijalistično stranko, kateri je odrekal vsako spoštovanje do mrtvih ter isto označil za sovražnico cerkve. Zalil je nadalje tudi bivšega župana s. Grčarja, kateremu je očital, da ni govoril resnice, ko je s. Grčar naglašal, da je hotel svoječasno napraviti pravičen aranžman z mestno faro v zadevi pokopališča. Proti Leskovarjevemu provokacijam je med drugim nastopil s. Eržen, ki je v najostrejšem tonu zvrčal njegove historične izpade napram socijalističnemu klubu. (Dalje prih.)

Lep češki koncert bo priredila v Mariboru dne 25. novembra t. l. zvečer v dvorani »Union« »Akademska Fillharmonija« iz Prage, ki te dni koncertira po celi Jugoslaviji. 70 godbenikov češke skladbe, med drugim svetovno znano Smetanovo »Maj vlast« (Moja domovina). Vsakomur, ki hoče res kaj lepega slišati, priporočamo obisk tega koncerta.

Citraški koncert, Mariborski citraški klub priredi dne 18. novembra ob pol 16. uri v mali dvorani »Union« (Götz) citraški koncert ter prosí prijatelje citraške godbe za obilno udeležbo. Odbor.

Huda jeza Makučevega Janeza. Makučev Janez ima hudo jezo in zato tudi velik žolč. Najdaljšo dobo svojega udeleževanja je bil seveda hud na buržuazijo. In takrat nam je bil najbolj simpatičen. Tako-le, neposredno po vojni, je pa svojo jezo obrnil proti nam socijalistom in nas je po shodih neusmiljeno mrcvaril. Najmilejši naslov za nas je bil še, da smo zavzniki buržuazije. No, in ko je končno moskovska internacionala izdala parolo, da je treba biti pri pobujanju socialne demokracije včasih navidez tudi za enotnost delavskega razreda, je vzel Makučev Janez to stvar resno. On ne pozna šale! Moskva je komandirala opereto, on je napravil dramo. Razjezil se je prav pošteno na svoje komuniste in jih obdeloval še vse boljše, nego svojčas nas. Saj jih je tudi boljše poznal, pa tudi bati se mu jih ni bilo treba, ko je bil pa ves čas njegove protidekalistične jeze tajnik naših strokovnih organizacij. Tako temeljito se je razjezil na komuniste, da je pri vsej svoji vnemi za stvar pozabil na organizacijo, pri kateri je služil in ki mu je med tem zlezla od 1200 na 400 članov. Tako, da ni mogla vzdrževati niti Janeza, kaj šele sebe. In organizacija ga je napodila. Ne rabi ona tajnika, ki članstvo odganja, ampak rabi človeka, ki člane priganja. Tega pa Janez ne zna. On samo preganja in odganja. In to je njegov »Lebenszweck«. Janez pa še tudi sedaj ne miruje. Na koga družega pa naj bo sedaj jezen, če ne na nas socijaliste. Saj je organizacija, ki ga je napodila — socijalistična. Zato je pa Janez dekalistom zopet oprostil. Oni niso danes več izdajice. Saj je on zopet pri njih. Oni so sedaj le še »avantgarda organiziranega proletarijata«, in on je zopet njihov »Hofrat«. Ker je pa že precej let od tega, ko je še bil Janez jezen tudi na klerikalce in demokrate, saj za to jezo ni bilo niti več žolča niti časa, jim je med tem že vse zopet oprostil. V imenu »kluba«, ki ga je te dni ustvaril v Delavski zbornici in ki šteje z njim vred samo enega člana, se je na sredini seji upravnega odbora toplo zavzel za klerikalce in demokrate. Zlasti klerikalci so mu simpatični, ker oni so na vladi in lahko več dosežejo za delavce nego mi socijalisti. Tako prilično je govoril, ko je grmel proti zborničnim uradnikom, ker oni so baje tako nesramni pri svojih intervencijah po deželi, da delajo v svojem prostem času, ko so intervencijo že izvršili — agitacijo za socijaliste. Kako nesramni so ti naši uradniki. Kaj ne! Predlagal je, da naj se ne pošilja več uradnikov intervenirat za delavstvo, ampak naj opravijo to raje v bodoče izvoljeni klerikalni in demokratski zastopniki. On je prinesel tudi dokaz o partizanstvu v Del. zbornici. Ko ga je njegova bivša organizacija v Zagrebu žagal, ker ji je pregnal skoraj vse članstvo — je tam na tistem kongresu zbornični uradnik s. Tokan hudomušno smejal. Kaj pa mislite, jaz sem upravní svetnik zbornice, on je pa samo uradnik in se mi tam smeje. To je težak očitek. Ko bi bilo to v Rusiji, bi Tokana poslali k Trockemu v Sibirijo radi nepokorščine... Pa to je tudi sicer s proletarsko demokracijo čisto v redu. Makučev Janez je pač sedaj znova jezen. On se nas prav nič ne boji. Orožje mu gleda iz »varžeta«. Kilometerski zapisniki klubovih sej iz Delavske zbornice so njegovo orožje. Ti zapisniki nas bodo spravljali bodoče dni v omedlevice. To bodo socijalisti kar naokoli padali, kot snopi. Zapisniki sicer ne bodo popolni, ker se taka seja vrši s kinematografsko naglico. Pa tudi overovljeni niso. Zato bodo izšli v javnost le največji »škandal«. To bo sodni dan za socijaliste in Janez bo lažje spal.

Iz uredništva.

Popravek. V zadnji številki »Delavske Politike« nam je tiskarski skrat zmešal zadnji odstavek od oblastnega strankinega zbora. Sprejeta resolucija bi se morala glasiti:

»Zahteva demokratičnega kolektivizma predpostavlja dosledno in popolno izvedeno organiziranost delavskega itd.«

VABILO.

Vse spoštovane gospode delavce vabim, da se udeležite v soboto in nedeljo

delavskega koncerta.

Vino novo in staro, svinjska pojedina, vse za mali denar se priporoča za obilen obisk restavracija H. Košič, Vetrinjska u. 24.

Najprimernejša

miklavževa darila

za praktično uporabo: damske torbice, torbice za potovanje, spise, šole, tobak, smodke, denar itd. se dobi v najv. izbiri pri

Ivan Kravos
Aleksandrova cesta 13

Lastna torbarska delavnica: Slomškov trg št. 9,

Nabirajte nove naročnike

Sodružice in sodrugi!

Kupujte samo pri tvrdkah, ki oglašujejo v »Delavski Politiki«! ...

Ali ste že preizkusili „PROJA“ ječmenovo kavo?

Dohiva se Jo povsod. Dohiva se Jo povsod.

Ali ste že krili? svoje potrebe v tiskovinah

Dobavljamo vse tiskovine v prvovrstni izpeljavi in po najnižjih cenah za vsa društva, industrijo, trgovine, pisarne itd.

Ljudska tiskarna d. d. Maribor, Sodna ulica št. 20

STAVBENA, KONZUMNA IN GOSTILNIŠKA ZADRUGA „DELAVSKI DOM“ V TRBOVLJAH R. Z. Z. O. Z.

Sprejema hranilne vloge in jih obrestuje po čistih 8% od dne vloge do dne dviga. Ima 3 prodajalne, 2 v Trbovljah, 1 v Senovu pri Rajhenburgu. Član te zadruga lahko postane vsak, ki vplača delež in vpisnino, delež znaša 50 D, vpisnina 2:50 D

NAČELSTVO.